

НТУ «Дніпровська політехніка»
Інститут гуманітарних та соціальних наук
Кафедра філософії і педагогіки

Силабус
дисципліни «Ціннісні компетенції фахівця»

Освітній рівень: бакалавр
Спеціальність: 033-Філософія
Термін навчання: 2 -й семестр (2-курс);
Обсяг навчання: 6 кредитів ECTS (180 годин);

Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я, по батькові	Годенко-Наконечна Олена Петрівна
Наукова ступінь	Кандидат мистецтвознавства
Посада	професор кафедри філософії і педагогіки НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	+380508764885
E-mail	Hodenko-Nakonechna.O.P@nmu.one , panukrgallery@gmail.com
Консультації	Очні та дистанційні консультації – відповідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді та на сайті кафедри
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра філософії і педагогіки, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 1 корпус, 3 поверх, ауд. 119)

Прізвище, ім'я, по батькові	Жижченко Валерій Петрович
Наукова ступінь	кандидат філософських наук
Наукове звання	доцент
Посада	доцент кафедри філософії і педагогіки НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	служ. тел. (056) 7461183; моб: 097-4103667; 066-4833618, 063-6696746
E-mail	zhyzhchenko.v.p@nmu.one ; leben@i.ua
Профайл	http://filosof.nmu.org.ua/ua/staffua/page1.php?clear_cache=Y
Консультації	Час згідно з графіком індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра філософії і педагогіки, 49005 м.

Анотація: Даний курс для бакалаврів усіх спеціальностей складається з двох частин. При вивченні першої частини студент заглиблюється в світ культури в цілому. Друга частина присвячена такому необхідному компоненту сучасної культури як філософія. Через знання щодо основ культур й філософії формуються ціннісні компетенції, які забезпечують світоглядну, комунікативну, етичну та естетичну основу формування особистості.

Перша частина курсу спрямований на досягнення низки результатів навчання, серед яких: здатність аналізувати та систематизувати культурні явища та феномени, на основі яких можливо генерувати нові ідеї, та здатність використовувати культурний досвід людства при виборі найбільш оптимальної моделі поведінки у новій ситуації. Розглядаються питання сутності культури і цивілізації, їх ролі в житті людини і суспільства, основні етапи та тенденції розвитку світової та української культури, соціокультурні трансформації в сучасному глобалізованому світі та шляхи вирішення сучасних проблем в культурі.

У другій частині курсу розглядається процес виникнення й розвитку філософського світогляду, який є необхідною частиною сучасної культури. Увага присвячується, зокрема, таким питанням: що таке світогляд, його сутність, структура, які існують його історичні типи, основні риси цих типів, специфіка й розвиток філософського світогляду. Необхідним елементом структури світогляду є цінності, які з появою філософського типу світогляду стають предметом філософського осмислення. Вивчення цієї частини курсу може допомогти молодому фахівцю в формуванні власної життєвої позиції, заснованої на осмисленій системі цінностей. Набуті при вивченні цього курсу знання дають також можливість краще розуміти членів робочого колективу, яким, можливо, доведеться керувати, або можливих партнерів по бізнесу.

Основна мета курсу: формування загальних компетенцій відповідно до соціокультурних вимог професійної діяльності фахівця.

Цілі курсу: ознайомити студентів з проблематикою існування та етапами розвитку світової та української культури, сформувати усвідомлення ціннісних ідеалів культури, її місця та значення в історії і сьогоденні, сформувати основи шанобливого ставлення до національної та інших культур, спрямувати студентів на самостійне розв'язання практичних соціокультурних і цивілізаційних питань, формування аналітичного мислення. Також ознайомити студентів із різноманітними системами світогляду, збагнути специфіку кожного з них, особливо розібравшись у філософських світоглядних системах, осмислити ці системи.

Результати навчання:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
2. Здатність використовувати логіку при прийнятті рішень.
3. Здатність бути критичним і самокритичним.
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

5. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.
6. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та в умовах автономної роботи.
7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.
8. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.
9. Знати основні етапи й напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.
10. Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.
11. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

Преквізити: (попередній освітній досвід на якому базується опанування дисципліни): Українська мова, історія.

ПЛАН Першого модуля курсу

Тиждень	Тема та зміст, години лекційного/семінарського заняття	Самостійна робота, години, завдання	Література
1-2.	<p>Лекція: 1. Культура в житті людини і суспільства (4 год.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Феномен культури, її сутність і роль у житті соціуму 2. Суб'єкт і об'єкт культури. Людина як творець інтелектуального продукту та штучного середовища. Форми духовної культури 3. Співвідношення понять «культура» і «цивілізація»: 4. Історична типологія культури 	<p>Засвоєння та опрацювання сам. завдань (завдання самостійної роботи на весь період засвоєння дисципліни надані студентам в окремому файлі) – 8 годин</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо, 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf 2. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. Заковича. К., 2013. http://www.info-library.com.ua/books-book-99.html 3. Скрипникова Л.В., Ефремова Ж.К. Основы мировой и украинской культуры (от первобытности к Возрождению). Днепропетровск: Арт-Пресс, 1997. 4. Шабанова Ю.О. Філософія культури. Д.: Ліра, 2019. 5. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури: навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. Д.: НГУ, 2012. http://filosof.nmu.org.ua/ua/Філософія

			культури_ШАБАНОВА2019_финал.pdf 6. Ярчись А.П., Мельник В.І. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. Львів, 2005. https://studfile.net/preview/1852748/
2.	<p>Семінар: 1. Культура як соціальне явище. Форми духовної культури (2 год.)</p> <p>1. Міф і релігія– історичні форми культурної свідомості</p> <p>2. Мистецтво, його специфіка, види та значення в житті людини</p> <p>3. Ідеологія і культура. Мистецтво на службі режиму</p> <p>4. Наука як форма культури. Науково-технічний прогрес і культура</p>	Засвоєння та опрацювання сам. завдань – 8 годин; складання словника ключових понять	<p>1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо, 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf</p> <p>2. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. Заковича. К., 2013. http://www.info-library.com.ua/books-book-99.html</p> <p>3. Шабанова Ю.О. Філософія культури. Д.: Ліра, 2019.</p> <p>4. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури: навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. Д.: НГУ, 2012; http://filosof.nmu.org.ua/ua/Філософія_культури_ШАБАНОВА2019_финал.pdf</p>
3-4.	<p>Лекція: 2. Основні етапи розвитку світової культури (4 год.)</p> <p>1. Соціокультурна динаміка</p> <p>2. Культура давніх цивілізацій Сходу</p> <p>3. Феномен античної культури</p> <p>4. Шляхи розвитку європейської культури від Середньовіччя до</p>	Засвоєння та опрацювання сам. завдань – 8 годин	<p>1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо, 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf</p> <p>2. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. Заковича. К., 2013. http://www.info-library.com.ua/books-book-99.html</p>

	індустріальної доби		<p>3. Левчук Л.Т., Гриценко В.С. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони. К.: «Либідь», 2000.</p> <p>4. Скрипникова Л.В., Ефремова Ж.К. Основы мировой и украинской культуры (от первобытности к Возрождению). Днепропетровск: Арт-Пресс, 1997.</p>
4.	<p>Семінар: 2. Освіта, книжкове мистецтво, мова в історії європейської та української культури (2 год.)</p> <p>1. Система університетської освіти та перші європейські університети. Проблеми сучасної освітньої системи</p> <p>2. Університетська освіта. Історія освіти в Русі-Україні. Становлення вищої освіти в Україні: Острозька та Києво-Могилянська академія</p> <p>3. Роль національної мови в розвитку культури. Українська мова як історична категорія: процеси русифікації, мовна політика на сучасному етапі</p> <p>4. Українська писемність та розвиток книгодрукування («Велесова книга», постаті Кирила і Мефодія, література Київської Русі). Першодруки, діяльність Івана Федорова</p>	Засвоєння та опрацювання сам. завдань – 8 годин; складання словника ключових понять	<p>1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо, 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf</p> <p>2. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. http://www.info-library.com.ua/books-book-99.html</p> <p>3. Історія української культури. За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1999.</p> <p>4. Мистецтво української діаспори. Упорядник О.Федорук. К., 1998.</p> <p>5. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури: навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. Д.: НГУ, 2012; http://filosof.nmu.org.ua/ua/Філософія_культури_ШАБАНОВА2019_финал.pdf</p>
5-6.	<p>Лекція: 3. Українська культура у світовому контексті (4 год.)</p> <p>1. Особливості розвитку української культури</p> <p>2. Дискусії щодо витоків української культури</p> <p>3. Давні культури на теренах України</p> <p>4. Культура Русі та українського козацького бароко як «золоті етапи» вітчизняної культури</p>	Засвоєння та опрацювання сам. завдань – 8 годин	<p>1. Бокань В., Польовий Л. Історія культури України. К.: МАУП, 1998.</p> <p>2. Історія української культури. За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1999.</p> <p>3. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо, 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf</p> <p>4. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. Заковича. К., 2013. http://www.info-library.com.ua/books</p>

	4. Класики української літератури, музики, образотворчого мистецтва (19-поч. 20 ст.)		book-99.html 5. Огієнко Іван. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. К.: Фірма «Довіра», 1992. 6. Українська культура. Ред. Д. Антоновича. К., 1993.
6.	Семінар: 3. Українська культура на шляху до суверенності (2 год.) 1. Шляхи розвитку української культури в 20 ст. 2. Процеси декомунізації та становлення національної самосвідомості в українській культурі періоду незалежності 3. Визначні події, імена в полі сучасної української культури 4. Україна в діалозі культур сучасного світу. Кримськотатарська культура. 5. Видатні діячі культури української діаспори: постаті Є.Маланюка, І.Огієнка, О.Кошиця, У.Самчука, О.Олеся, І.Багряного, Д.Антоновича, О.Архипенка, С.Гординського та ін.	Засвоєння та опрацювання сам. завдань – 8 годин; складання словника ключових понять	1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf 2. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. Заковича. К., 2013. http://www.infolibrary.com.ua/books-book-99.html 3. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ ст. Навч. посібник. К.: Знання, 2002. 4. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури: навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. Д.: НГУ, 2012; http://filosof.nmu.org.ua/ua/Філософія_культури_ШАБАНОВА2019_финал.pdf
7-8.	Лекція: 4. Основні тенденції розвитку сучасної європейської та української культури (4 год.) 1. «Присмерк Європи» Освальда Шпенглера та спроби подолати цивілізаційну кризу; комуністична та фашистська альтернатива, «суспільство загального щастя» та його криза на початку 21 ст. 2. Глобалізаційні процеси та соціокультурні трансформації 3. Постмодернізм. Масова та елітарна	Засвоєння та опрацювання сам. завдань – 8 годин	1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо 2013. https://bookland.com/download/k/ku/kul_turologija_folio/sample.pdf 2. Культурологія ХХ в. Антологія. М., 1995. 3. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ ст. Навч. посібник. К.: Знання, 2002. 4. Шабанова Ю.О. Філософія культури. Д.: Ліра, 2019. 5. Шевнюк О. Культурологія. К.: Знання-Прес, 2007.

	культура. Субкультури		
8.	Семінар: 4. Художня культура 20 ст.: модернізм і постмодернізм (письмові відповіді на всі питання) 1. Криза ідей Просвітництва та нові тенденції в художній культурі кін. 19-20 ст. 2. Стиль модерн та нові напрямки модернізму 3. Авангардні течії в європейському та українському мистецтві 4. Постмодернізм як новий етап світової культури і мистецтва	Самостійне письмове опрацювання питань семінарського заняття; складання словника ключових понять – 8 год.	1. Культурологія. Під редакцію А. Конверського. К.: Фоліо, 2013 2. Культурологія. Українська та зарубіжна культура. Ред. М. Заковича. К., 2013. http://www.info-library.com.ua/books-book-99.html 3. Культурологія ХХ в. Антологія. М., 1995. 4. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ ст. Навч. посібник. К.: Знання, 2002. 5. Шабанова Ю.О. Філософія культури. Д.: Ліра, 2019.
8.	Контрольна робота	2 год.	

ПЛАН
другого модуля курсу

Тиждень	Тема та зміст лекційного/семінарського заняття	Самостійна робота, години, Завдання	Література
1.	Лекція: 1. Філософія як важлива складова культури.	Готуючись до цієї лекції, слід ознайомити	1. Поняття світогляду. Відношення «людина-світ» як основні світоглядні проблеми 2. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія, наука https://studfile.net/preview/5347861/

	<p>На лекцію виносяться такі питання:</p> <p>1.1. Філософія та її предмет.</p> <p>1.2. Філософія як особлива форма суспільної свідомості.</p> <p>1.3. Філософія як інструмент критики старих та вироблення нових цінностей.</p> <p>Для опанування цієї теми треба звернути увагу на те, що є специфікою філософії, на те що вона є світоглядом, що за допомогою теоретичного мислення сам себе піддає критиці й оновленню. Варто також звернути увагу на обставини, які призвели до необхідності виникнення філософії (проблеми, які вона могла й повинна була розв'язати)</p>	<p>ся з тим, що таке світогляд, які його історичні типи.</p> <p>Також слід хоч би коротко ознайомитися з тим, що таке форми суспільної свідомості, які існують форми суспільної свідомості.</p> <p>– 4 години</p>	<p>§ 1. Світогляд людини, його суть, структура та історичні типи.</p> <p>http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/4%20KURS/4/1/01H1R1_1.htm</p> <p>Форми суспільної свідомості:</p> <p>https://pidruchniki.com/18340719/filosofiya/formi_suspilnoyi_svidomosti,</p> <p>https://pidruchniki.com/12851113/filosofiya/formi_suspilnoyi_svidomosti_tipi_vidobrazhennya_so_tsialnogo_buttya</p>
1	Семінар: 1.	Виконати	

	<p>Філософія як важлива складова культури. На семінарі розглядатимуться матеріали лекції та самостійної роботи (література до лекції і семінару). Необхідно розуміти специфіку філософії, знати етапи її розвитку. Розуміти філософію як систему, елементами якої є різні її напрямки, і саму філософію як важливий елемент культури.</p>	<p>самостійну роботу № 1 (заповнити таблицю з історії логіки). Опрацювання рекомендованої літератури та матеріалу лекції 1 на платформі Офіс 365 4 години.</p>	<p>А. О. Лузан. Вступ до філософії. – Центр учбової літератури, 2013. – 136 с. https://pidruchniki.com/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi https://pidruchniki.com/1329031148970/filosofiya/vstup_filosofiya#56</p> <p>О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Філософія: Підручник. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Харків: Право, 2018. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/fildan.pdf С. 10-28.</p> <p>Петрушенко В.Л. ПЗ12 Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-е видання, виправлене і доповнене - К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2002. - 544 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofiaa_Kurs_leksii.pdf</p>
2.	<p>Лекція: 2. Проблема цінностей у досократівській філософії. Лекція присвячена таким питанням: 2.1. Теоретичне мислення як нова цінність. 2.2. Філософські погляди Геракліта. Етичні висновки, які впливають із його вчення.</p>	<p>Готуючись до лекції, слід повторити матеріал попередньої лекції, а також ознайомитися з біографіям і таких античних філософів як Геракліт</p>	<p>З біографією Геракліта можна ознайомитися за таким посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Геракліт</p> <p>Для першого ознайомлення з поглядами Геракліта можна почитати: https://tureligious.com.ua/heraklit-efeskyj/</p> <p>Перше знайомство з Демокрітом можна здійснити за таким посиланням: https://uk.wikipedia.org/w/index.php?title=Демокрит&action=edit&section=0</p> <p>Про софістів можна почитати за такими посиланнями: https://uk.wikipedia.org/wiki/Софісти, http://formula.co.ua/blog/hto-taki-sofisty/</p>

	<p>2.3. Етичні погляди Демокріта.</p> <p>2.4. Проблема людських цінностей у поглядах софістів.</p> <p>У процесі лекції треба отримати уявлення про сутність теоретичного мислення та як з його допомогою піддавалися критиці та переоцінювалися цінності міфологічного світогляду.</p> <p>Особливу увагу слід звернути на релятивізм у поглядах на цінності у філософії софістів, живий у повсякденному житті й дотепер..</p>	<p>і Демокріт, а також із тим, хто такі були античні софісти.</p> <p>– 1 година</p>	
3	<p>Лекція: 3. Сократ та сократичні школи.</p> <p>На лекції розглядються питання:</p> <p>3.1. Софісти і Сократ.</p> <p>3.2. Платон та його</p>	<p>Перед лекцією бажано ознайомитися з біографією Сократа, Платона, Антисфена</p>	<p>Ознайомитися з біографіями та окремими висловлюваннями названих філософів можна за посиланнями:</p> <p>https://uk.wikipedia.org/wiki/Сократ</p> <p>https://uk.wikiquote.org/wiki/Сократ</p> <p>https://uk.wikipedia.org/wiki/Платон</p> <p>https://uk.wikiquote.org/wiki/Платон</p> <p>https://uk.wikipedia.org/wiki/Антисфен</p>

	<p>вчення. 3.3. Вчення Антисфена. Кінізм, його вплив на філософію стоїцизму. 3.4. Розуміння цінностей у філософії Арістіппа.</p> <p>Треба отримати уявлення про боротьбу Сократа з релятивізмом. Особливу увагу слід звернути на вплив філософії кініків на філософію стоїків. Це особливо важливо, оскільки саме філософія стоїків лягла в основу християнської етики. Цікавим є також учення Арістіппа як застосування сенсуалізму до етичних питань.</p>	<p>й Арістіппа. – 1 година</p>	<p>https://uk.wikiquote.org/wiki/Антисфен https://uk.wikipedia.org/wiki/Арістіпп_з_Кирени https://rutlib5.com/book/23/p/12</p>
3	<p>Семінар: 2. Погляди на природу та людину в античній філософії.</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури</p>	<p>До літератури для підготовки до лекції додається: А. О. Лузан. Вступ до філософії. – Центр учбової літератури, 2013. – 136 с. https://pidruchniki.com/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi https://pidruchniki.com/1429011448974/filosofiya/antichna_filosofiya</p>

<p>На семінар виносяться такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія Геракліта як філософія боротьби. 2. Філософія Демокріта як цілісна система етики, фізики та логіки. 3. Софісти і Сократ. 4. Платон і Антисфен. <p>Слухаючи лекцію, слід дістати уявлення про розвиток філософії, у центрі уваги якої постійно проглядається проблема людських цінностей, як цілісний процес. Зрозуміти обмеженість абсолютного релігійзму у розумінні людських цінностей. Зрозуміти також труднощі в</p>	<p>та матеріалу лекцій самостійно Платон і Арістотель</p> <p>2 і 3. на платформі Офіс 365</p> <p>2 години</p>	<p>https://pidruchniki.com/1380020148977/filosofiya/rozuminnya_lyudini_filosofiyeyu_antichnosti</p> <p>2. О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Філософія: Підручник. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Харків: Право, 2018. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/fildan.pdf С. 51-712.</p> <p>Петрушенко В.Л. ПЗ12 Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-е видання, виправлене і доповнене - К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2002. - 544 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofiiia_Kurs_leksii.pdf С. 60-62, 64-68, 68-70.</p>
---	--	---

	<p>подоланні абсолютного релятивізму, з якими мають справи філософи.</p>		
<p>4</p>	<p>Лекція: 4. Зміни розуміння людських цінностей у філософії доби Середньовіччя, Відродження та Нового часу.</p> <p>Лекція присвячена таким питанням:</p> <p>4.1. Розуміння людини та її призначення в середньовічній філософії.</p> <p>4.2. Зміна акцентів у філософії доби Відродження.</p> <p>4.3. Утвердження нових цінностей у період Нового часу.</p> <p>Слід звернути увагу на причини утвердження як провідного релігійного світогляду в добу Середньовіччя і</p>	<p>Готуючись до лекції, бажано самостійно почитати про філософію доби еллінізму та давньоримську філософію.</p> <p>– 4 години</p>	<p>Ознайомитися з основними моментами теми за посиланнями:</p> <p>Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. Історія філософії: <u>Філософія епохи еллінізму:</u> https://pidruchniki.com/89487/filosofiya/filosofiya_epohi_ellinizmu#31, https://pidruchniki.com/89488/filosofiya/skeptitsizm_rozumniy_svit, https://pidruchniki.com/89489/filosofiya/epikureyizm_etika_nasolodi https://pidruchniki.com/1429011448974/filosofiya/antichna_filosofiya#79 https://pidruchniki.com/89490/filosofiya/rozuminnya_lyudini_filosofiyi_serednovichchya https://pidruchniki.com/89491/filosofiya/osnovni_risi_filosofiyi_serednovichchya https://pidruchniki.com/89496/filosofiya/zavershennya_serednovichnovi_filosofiyi_sholastika https://pidruchniki.com/89497/filosofiya/foma_akvinskiy_ratsionalna_mistika https://pidruchniki.com/89500/filosofiya/visnovki_perspektivi_znachennya_serednovichnovi_filosofiyi_yevropeyskoyi_kulturi https://pidruchniki.com/89501/filosofiya/filosofiya_epohi_vidrozhennya_lyudina-titan https://pidruchniki.com/89503/filosofiya/marsilio_fichino_tvorchestvo_zlittva_bogom https://pidruchniki.com/89504/filosofiya/germanske_vidrozhennya_voskresinnya_pershohri_stivanstva https://pidruchniki.com/89505/filosofiya/mikola_kuzanskiy_dialektika_yedinogo_bezkinechnogo https://pidruchniki.com/89506/filosofiya/martin_lyuter_povstannya_germanskogo_duhu https://pidruchniki.com/89507/filosofiya/filosofiya_novogo_chasu_gnoseologizatsiya_lyudskoy_i_sutnosti https://pidruchniki.com/89508/filosofiya/osnovni_risi_filosofiyi_novogo_chasu https://pidruchniki.com/89509/filosofiya/protistovannya_ratsionalizmu_empirizmu https://pidruchniki.com/89510/filosofiya/rene_dekart_mislyu_otzhe_isnyu https://pidruchniki.com/89511/filosofiya/tomas_gobbs_viyana_vsih_vsih https://pidruchniki.com/89512/filosofiya/dzhon_lokk_lyudina_chista_doshka https://pidruchniki.com/89513/filosofiya/versiyi_vchennya_substantsiyi_monizmu_dualizmu_pluralizmu</p>

	<p>зародження в його надрах нової системи цінностей, притаманної добі Відродження, а пізніше й Новому часу.</p>		<p>https://pidruchniki.com/89514/filosofiya/benedikt_spinoza_spasinnya_afektiv https://pidruchniki.com/89515/filosofiya/gotfrid_leybnits_lyudina_monada https://pidruchniki.com/89518/filosofiya/zavershennya_novogo_chasu_epoha_prosvitnitstva https://pidruchniki.com/89519/filosofiya/istorichni_tipi_prosvitnitstva</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. - К., 2002. С.12-15 2. Кондзьолка, В.В. Історія середньовічної філософії: навчальний посібник / В.В. Кондзьолка. Львів: Світ, 2001. С. 7-49.
<p>5</p>	<p>Лекція: 5. Розуміння цінності людини в класичній німецькій філософії. На лекції розглядаються такі питання: 5.1. Розуміння людини у філософії І. Канта. Категоричні імперативи І. Канта та їх обгрутування. 5.2. Місце людини у філософії Гегеля. . 5.3. Спроба подолання відчуження людини у філософія Л. Фейербаха та К. Маркса.</p>	<p>Засвоєння та опрацювання матеріалу лекції – 2 години.</p>	<p>Н. Хамігов, Л. Гармаш, С. Крилова. Історія філософії: https://pidruchniki.com/89520/filosofiya/nimetska_klasichna_filosofiya_pogliblennya_gnoseologizm https://pidruchniki.com/89521/filosofiya/nimetska_filosofska_klasika_epoha https://pidruchniki.com/89522/filosofiya/immanuyil_kant_mezhi_rozumu https://pidruchniki.com/89523/filosofiya/superechnist_rozumu_samim https://pidruchniki.com/89524/filosofiya/kategorichniy_imperativ https://pidruchniki.com/89531/filosofiya/absolyutniy_idealizm_georga_vilgelma_fridriha_gegelya https://pidruchniki.com/89532/filosofiya/naysuttvevishe_shlyah https://pidruchniki.com/89543/filosofiya/lyudvig_feyverbah_rodonachalnik_neklasichnoyi_filosofiyi https://pidruchniki.com/89545/filosofiya/sotsiotsentrichna_paradigma_lyudini_marksizm https://pidruchniki.com/89547/filosofiya/kategoriya_vidchuzhennya_lyudini_nachalo_tayemnitsya_filosofiyi_marksizmu</p>

	<p>Слухаючи лекцію, слід звернути увагу на розуміння становища й ролі людини у розумінні німецьких класиків, постаратися зрозуміти проблему відчуження та спроби її вирішення.</p>		
<p>5</p>	<p>Семінар: 3. Розуміння людини в класичній німецькій та сучасній європейській філософії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Людина у філософії І. Канта.. 2. Роль людини у філософії Гегеля. 3. Проблема подолання відчуження у філософії Фейербаха і К. Маркса. 4. Чи стояла така проблема в українській 	<p>Завдання № 2</p> <p>Користуючися вже отриманим і знаннями з теми "Поділ понять", побудувати максимальну повну класифікацію понять.</p> <p>Виконується на окремому аркуші у вигляді схеми.</p>	<p>До літератури для підготовки до лекції додається:</p> <p>А. О. Лузан. Вступ до філософії. – Центр учбової літератури, 2013. – 136 с. https://pidruchniki.com/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi https://pidruchniki.com/2001122748987/filosofiya/nimetska_klasichna_filosofiya#11 https://pidruchniki.com/1812052448988/filosofiya/filosofiya_gegelya_metod_sistema https://pidruchniki.com/1176042848989/filosofiya/antropologichniy_materializm_feyyerbaha https://pidruchniki.com/1342012048990/filosofiya/filosofiya_marksizmu https://pidruchniki.com/1110022048991/filosofiya/sotsialno-istorichni_peredumovi_viniknennya_filosofiyi_marksizmu_problema_vidchuzhennya https://pidruchniki.com/1815040948993/filosofiya/kontseptsiya_materialistichnoyi_dialektiki</p> <p>2. О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Філософія: Підручник. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Харків: Право, 2018. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/fildan.pdf</p> <p>Петрушенко В.Л. ПЗ12 Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-е видання, виправлене і доповнене - К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2002. - 544 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofii_Kurs_lectsii.pdf</p>

	<p>філософії?</p> <p>Слід зрозуміти важливість проблеми подолання відчуження, а також значну трудність у її подоланні, побачити перспективи його подолання в майбутньому.</p>	<p>Робота закріплює знання з теми “Поділ понять” і розширює знання про поняття. 3 години.</p>	<p>С. 142-149, 151-161,</p>
6	<p>Лекція: 6. Сучасна сцієнтична та антропологічна філософія. Проблема етичних цінностей у філософії сцієнтизму.</p> <p>Лекція присвячена таким питанням:</p> <p>6.1. Основи філософії сцієнтизму. Наука та етичні цінності.</p> <p>6.2. Основні принципи антропологічної філософії.</p> <p>Слухаючи лекцію, слід зрозуміти, що</p>	<p>Засвоєння та опрацювання матеріалу лекції – 2 години.</p>	<p>Ознайомитися з основними моментами лекції за посиланнями: А. О. Лузан. Вступ до філософії. – Центр учбової літератури, 2013. – 136 с. https://pidruchniki.com/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi https://pidruchniki.com/1404050948994/filosofiya/filosofiya_zhittya https://pidruchniki.com/1460091748998/filosofiya/filosofiya_psihoanalizu https://pidruchniki.com/1371042549000/filosofiya/psihoanalitichna_kontseptsiya_osobistosti_suspi lstva https://pidruchniki.com/1992040149001/filosofiya/neofreydizm https://pidruchniki.com/1611072249002/filosofiya/ekzistentsializm https://pidruchniki.com/1800070849003/filosofiya/kategoriya_buttya_buttya_svitu_buttya_lyudini https://pidruchniki.com/1546022549004/filosofiya/lyudske_isnuvannya_yogo_modusi https://pidruchniki.com/1455011249005/filosofiya/ekzistentsiya_svoboda https://pidruchniki.com/1410062049006/filosofiya/teoretiko-piznavalni_problemi_zahidny_filosofiyi_hih-hh https://pidruchniki.com/1596122749007/filosofiya/neopozitivizm https://pidruchniki.com/1089081549008/filosofiya/pragmatizm https://pidruchniki.com/1018040649009/filosofiya/fenomenologiya https://pidruchniki.com/1553060549010/filosofiya/germenevtika https://pidruchniki.com/1043101649011/filosofiya/postmodernizm</p>

<p>моральні цінності опиняються поза увагою філософів сцієнтичного напрямку, оскільки етичні судження не мають статусу наукових положень. Антропологічна ж філософія спрямовує увагу на людину. Важливо зрозуміти важливість і чималі труднощі у розв'язанні суперечності між сцієнтичною та антропологічною філософією.</p>		<p>Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. Історія філософії: https://pidruchniki.com/89550/filosofiya/fridrih_nitsshe_lyudina_kanat_zvirom_nadlyudinoyu https://pidruchniki.com/89551/filosofiya/psihoanalitichna_paradigma_lyudskogo_buttya https://pidruchniki.com/89552/filosofiya/karl_gustav_arhetipi_kolektivnogo_pozasvidomogo https://pidruchniki.com/89553/filosofiya/erih_fromm_vidchuzhennya_lyubov https://pidruchniki.com/89570/filosofiya/ekzistentsializm https://pidruchniki.com/89572/filosofiya/fenomen_ateyistichnogo_ekzistentsializmu https://pidruchniki.com/89573/filosofiya/pol_satr_inshiy https://pidruchniki.com/89575/filosofiya/fenomen_religiynogo_ekzistentsializmu https://pidruchniki.com/89576/filosofiya/karl_yaspers_granichna_situatsiya_vihid_mezhi_budenno_sti https://subject.com.ua/philosophy/philosophy/28.html Петрушенко В.Л. ПЗ12 Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-е видання, виправлене і доповнене - К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2002. - 544 с. С. 184-188-198.</p>
<p>Отже, для читання лекцій виділено 34 години, для семінарів – 17 годин, разом 51 година, а для самостійної роботи – 69 годин. Через різного роду обставин кількість годин, виділена на самостійну роботу з кожної теми може не обов'язково збігатися з призначеною кількістю, на одну тему може бути витрачено більше часу, на другу – менше, але загальна кількість годин не повинна бути меншою, ніж запланована. Головне – якість знань та вмінь.</p>		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання – згідно з вимогами, зазначеними в робочій програмі.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за рейтинговою шкалою (прохідні бали 60...100) та за інституційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), що використовується для конвертації оцінок мобільних студентів.

Участь у роботі впродовж семестру/контрольна робота – **60/40 %**.

Робота впродовж семестру: виступи-презентації на семінарських заняттях та участь у дискусіях/виконання самостійних завдань – **50/50%**.

Мінімальний бал, отриманий за роботу протягом семестру – **60 балів зі 100**, що є допуском до іспиту. Мінімальний бал, що дає право отримати підсумкову екзаменаційну оцінку згідно з поточними результатами, – **74 бали**. У разі недоопрацювання окремих тем, студент надає **реферат/доповідь** дотичної тематики (запропоновані теми рефератів розміщені в окремому файлі). Підсумкова оцінка є середньозваженою за 2 модулі дисципліни.

Лекції: для повноцінного сприйняття та засвоєння матеріалу лекцій необхідною умовою є попереднє самостійне опрацювання запропонованих джерел та літератури.

Семінарські заняття: На кожне семінарське заняття всі учасники мають опрацювати запропоновані джерела й літературу, щоби бути готовими до активного внеску в обговорення дослідницької проблеми, яку на відповідному занятті одна/один з учасників презентуватиме в розширеному виступі.

Політика курсу:

У процесі опанування дисципліни студентам забороняється:

Запізнюватися (у випадку форсмажорного запізнення, необхідно вибачитися та зайти в аудиторію після дозволу викладача, максимально не привертаючи уваги, а після заняття пояснити причину запізнення);

Пропускати заняття без поважних причин (у випадку поважної причини надати документ, що пояснює відсутність (лікарняний, довідка, мобільність навчання тощо));

Плагіат при виконання самостійних завдань;

Використовувати гаджети та інформаційні джерела під час виконання контрольних завдань в аудиторії;

Перебивати викладача чи студента під час їх промови, проте викладач сприяє можливості задавати **питання** і втручатися в **дискусію**;

Використовувати сленг, нецензурну лексику чи лайку.

Для складання тестів і доступу до методичного забезпечення необхідно зареєструватися в Office 365 на даний предмет.

Етичною основою педагогічного спілкування визнаються суб'єкт-суб'єктні відносини, в яких кожен учасник процесу має рівні права на участь в освітньому середовищі, тому педагогічний діалог має будуватися на поважній взаємодії викладач-студент та прийнятті буд-яких позицій на умовах їх обґрунтованості та доведеності, а також толерантного ставлення до учасників навчального процесу іншої релігійної конфесії, національної ідентичності, політичних уподобань тощо.

Додатки: конспекти лекцій, плани семінарських занять, завдання самостійної роботи, контрольні питання (Методичні матеріали з дисципліни розташовані за посиланням <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2673>)

Додатки: конспект лекцій, контрольні питання, перелік навчальної літератури.....

Рекомендована література

Основна:

1. А. О. Лузан. Вступ до філософії. – Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
https://pidruchniki.com/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofiyi
2. О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Філософія: Підручник. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Харків: Право, 2018.
http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/fildan.pdf

Додаткова:

1. Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. Історія філософії: Проблема людини та її меж. – Київ КНТ 2016. — 396 с.
http://shron1.chtyvo.org.ua/Khamitov_Nazip/Istoriia_filosofii_problema_liudyny_ta_ii_mezh_Vstup_do_filosofskoi_antropologii_iak_metaantropologii.pdf
2. Петрушенко В.Л. ПЗ12 Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-е видання, виправлене і доповнене - К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2002. - 544 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofiiia_Kurs_leksii.pdf
3. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. - К., 2002.
4. Кондзьолка, В.В. Історія середньовічної філософії: навчальний посібник / В.В. Кондзьолка. Львів: Світ, 2001.
5. Філософія: Хрестоматія. Від витоків до сьогодення.
<https://pidruchniki.com/1584072037663/filosofiya/filosofiya>

Першоджерела:

1. Антологія кинизма. <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000707/>
2. Аристотель. Сочинения в 4-х томах. М., 1975-1983.
3. Аристотель. Нікомахова етика. http://ae-lib.org.ua/texts/aristoteles__nicomachean_ethics__ua.htm
4. Бенедикт Спиноза. Етика. <http://www.philosophy.nsc.ru/DEPPHIL/PHILSCIENCE/anna/meta/etik.htm>
5. Бэкон Ф. Новый Органон. <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000451/st002.shtml>
6. Володимир Кондзьолка. Історія середньовічної філософії. - Львів: Світ, 2001.
7. Г.В.Ф. Гегель Наука логіки. - Спб., - 1997. <http://www.philosophy.ru/library/hegel/logic.html>
8. Декарт Р. Рассуждение о методе. www.psylib.ukrweb.net
9. Документи Кирило-Мефодіївського братства. <http://thales2002.narod.ru/kmb.html>
10. Йоганн Таулер. Про троїстість людини. Звертання до Бога. Зовнішня та внутрішня любов. http://thales2002.narod.ru/shabta_2.html
11. ЙОГАН Г. ФІХТЕ. Що таке народ у вищому розумінні цього слова і що таке любов до Батьківщини. <http://thales2002.narod.ru/fichte.html>

12. Кампанелла. Місто Сонця. <http://thales2002.narod.ru/suntyt.html>
13. Кант І. Критика практичного розуму. <http://www.philosophy.ru/library/kant/02/0.html>
14. Критика чистого розуму. http://pidruchniki.ws/1652020537681/filosofiya/immanuyil_kant_1724-1804
- 15.
16. Кант І. Основи метафізики нравственности.– Кант І. Сочинения. Т.4. Ч.2. М.:Мысль,1967.
http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/kant_omn/index.php
17. Костомаров М. І. "Закон Божий". http://thales2002.narod.ru/kstmrw_1.html
18. Лев Силенко. "Святе вчення". http://thales2002.narod.ru/santas_ty.html
19. Локк Дж. Опыт о человеческом разумении. <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000468/index.shtml>
20. Майстер Екхарт. Про благородну людину. http://thales2002.narod.ru/shabek_1.html
21. Маркс К. Экономическо-философские рукописи 1844 г. – Маркс К., Энгельс Ф. Из ранних произведений. – М., Соцэргиз, 1956.
<http://souz.info/library/marx/1844works.htm>
22. Мілінда-Паньхо (Філософія буддизму). <http://thales2002.narod.ru/milinda.html>
23. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник.- Київ: Либідь, 1997.- 327 с.
24. Паславський І.В. З історії розвитку філософських ідей на Україні в кінці XVI- першій третині XVII ст.-Київ: Наукова думка, 1984.- 128 с.
25. Платон. Сочинения. В 3-х тт. М., 1968-1972. Т.2. – «Пир», «Федр», «Парменид», «Теэтет». www.psylib.ukrweb.net
26. Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм. – В кн.: Сумерки богов.– М.:Политиздат, 1988. http://scepis.ru/library/id_545.html
27. Сковорода Г. С. Повне зібрання творів. 2 т. – Київ: АН УРСР, 1984. <http://litopys.org.ua/skovoroda/skov1.htm>
28. Фрідріх Ніцше. Антихристиянин <http://thales2002.narod.ru/antychrtyt.html>, а також: Ніцше Ф. Антихристиянин. – В кн.: Сумерки богов. – М.: Политиздат, 1988.
29. Философский энциклопедический словарь. – М., 1989. (Любой энциклопедический словарь по философии).
30. Энгельс Ф. Диалектика природы. – М.: Политиздат, 1986. [http://ru.wikisource.org/wiki/Диалектика_природы_\(Энгельс\)](http://ru.wikisource.org/wiki/Диалектика_природы_(Энгельс))
31. Эпиктет. В чем наше благо? www.psylib.ukrweb.net
32. Юркевич Памфіл. Серце та його значення у духовному житті людини, згідно з ученням слова Божого. <http://terepishchy.com/pamfil-yurkevich-serce-ta-jogo-znachennya-u-duhovnomu-zhitti-lyudini-zgidno-z-uchennyam-slova-bozhogo/>